

انقلاب اسلامی در مازندران (۱)

www.ketab.ir

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروست:

شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دیوبی:

شماره کتابشناسی ملی:

صابر، رسول، ۱۳۰۰-

انقلاب اسلامی ایران در مازندران / تألیف رسول صابر.

تهران: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۷.

ج. ۲

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۰۹۸

تاریخ منطقه‌ای انقلاب اسلامی؛ ۳۸

(دوره): ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۹۰۳-۵

۴۴۰۰۰ ریال: ۸-۹۰۲-۴۱۹-۹۶۴-۹۷۸ (ج. ۱).

فیبا

ایران-- تاریخ-- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷-- مازندران

Iran- History-- Islamic Revolution, 1979-- Mazandaran

مازندران-- تاریخ-- قرن ۱۴

Mazandaran (Iran: Province)-- History-- 20th century

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

DSR ۱۵۶۰/م ۲ ص ۲ ۱۳۹۷

۹۵۵۰۸۳۲۲

۵۵۴۵۲۶۱

گرامیداشت
چهلمین سالگرد
پیروزی انقلاب اسلامی

عنوان: **اسلاب میلاهن در مازندران (۱)**

تالیف: **رسول صابر**

نوبت چاپ: **اول، زمستان ۱۳۹۷**

شمارگان: **۱۰۰۰** قیمت: **۴۴۰۰** تومان

حروف چینی و لیتوگرافی: **مؤسسه فرهنگی هنری انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی**

چاپ و صحافی: **چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی**

شابک: **۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۹۰۲-۸**

ISBN: 978-964-419-902-8

شابک دوره: **۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۹۰۳-۵**

ISBN: 978-964-419-903-5

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: **تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبه روی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۱۹۵۴،**

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

ارزیابان: مهدی سعادت، حمید بصیرت منش، علی کردی، اکبر اشرفی

فهرست مطالب

۱۳	 مقدمه
۱۵	 پیشگفتار
	بخش اول:
۲۱	 مازندران از هرید ۱۳۰۰ تا دهه ۱۳۴۰
۲۳	 فصل اول: جغرافیه تاریخی
۲۳	 جغرافیای تاریخی و اقتصادی
۲۹	 بهشهر
۳۲	 قائمشهر (شاهی)
۳۵	 نوشهر
۳۸	 چالوس
۴۳	 فصل دوم: روی کار آمدن محمدرضا شاه و تلاش برای نای امنیت پهلوی...
۴۳	 مسئله استرداد اراضی غصب شده‌ی مازندران در عصر رضاشاه
۴۹	 فصل سوم: جریانات چپ در شمال
۴۹	 اندیشه‌های چپ در شمال
۶۰	 علل پیشرفت‌های مقطعی جریانات چپ در شمال
۶۷	 فصل چهارم: سازمان‌ها و جمعیت‌ها
۶۷	 سازمان‌ها و جمعیت‌های اسلامی
۶۷	 حزب جنگل چالوس

۷۳	انجمن جوانان مسلمان
۸۰	جامعه‌ی تبلیغات اسلامی شاهی (قائم‌شهر)
۸۵	فصل پنجم: مازندران و ملی‌شدن صنعت نفت در ایران
۸۵	جریان ملی‌شدن نفت
۹۵	فصل ششم: پیوستن شهرهای قائم‌شهر، بهشهر، چالوس و نوشهر به مبارزات ..
۹۵	علل و عوامل
۹۵	زمین‌های اعتقادی
۹۸	زمینه‌های عینی
	بخش دوم:
۱۰۱	قائم‌شهر در انقلاب اسلامی
۱۰۳	فصل اول: تخطی به حوادث عمده‌ی کشور در دهه‌ی ۱۳۴۰
۱۰۳	اصلاحات ارضی در ازبکستان
۱۱۱	فصل دوم: قائم‌شهر در دهه‌ی ۱۳۵۰
۱۱۱	نخستین گام‌ها
۱۱۵	آزادی امام و واکنش‌ها به آن
۱۱۷	سفرهای تبلیغی واعظان و مبلغان مذهبی
۱۲۳	فصل سوم: دهه‌ی ۱۳۵۰ و اوج‌گیری مخالفت‌ها و اعتراضات
۱۲۳	اوج‌گیری مبارزات
۱۲۶	فعالیت‌های فرهنگی
۱۲۹	فصل چهارم: آغاز سال ۱۳۵۷ و مبارزات در قائم‌شهر
۱۲۹	تظاهرات نقابداران
۱۳۲	جشن‌های سوم و نیمه‌ی شعبان
۱۳۲	«کشف تلگراف رمز شهربانی شاهی
۱۳۵	سخنرانی‌های مذهبی و بازتاب‌های آن در شاهی (قائم‌شهر)

فصل پنجم: مبارزات انقلابی قائم‌شهر در دوره‌ی نخست‌وزیری شریف‌امامی.....	۱۳۹
گسترش دامنه‌ی اعتراضات و اعتصابات.....	۱۳۹
گسترش دامنه‌ی اعتصابات.....	۱۴۰
واقعه‌ی ۱۷ شهریور و تأثیر آن در روند مبارزات.....	۱۴۱
فصل ششم: دولت نظامی ازهاری و مبارزات انقلابی مردم قائم‌شهر.....	۱۴۷
قائم‌شهر در دوره‌ی دولت نظامی ازهاری.....	۱۴۷
مهر ۱۳۵۷ و اوج‌گیری مبارزات.....	۱۵۱
سرازم امام در خصوص تظاهرات تاسوعا و عاشورا.....	۱۵۶
گسترش دامنه‌ی اعتصابات و تظاهرات.....	۱۵۷
فصل هفتم: قائم‌شهر در دوره‌ی آخرین دولت رژیم شاهنشاهی.....	۱۶۳
قائم‌شهر در دوره‌ی نخست‌وزیری بختیار.....	۱۶۳
بهمن، ماه پیروزی.....	۱۷۲
تشکیل کمیته‌ی انقلاب اسلامی.....	۱۷۴
فصل هشتم: اوضاع قائم‌شهر پس از پیروزی انقلاب.....	۱۷۷
پیروزی نهایی.....	۱۷۷
اوضاع سیاسی قائم‌شهر پس از پیروزی انقلاب.....	۱۷۹
برگزاری همه‌پرسی جمهوری اسلامی.....	۱۸۲
انتخابات خبرگان قانون اساسی.....	۱۸۳

بخش سوم:

چالوس و نوشهر در انقلاب اسلامی.....	۱۸۵
فصل اول: چالوس و نوشهر در دهه‌ی ۱۳۴۰.....	۱۸۷
نخستین تحرکات.....	۱۸۷
سفرهای تبلیغی.....	۱۸۹

فصل دوم: پایگاه‌های فعال انقلابی و سازمان‌دهندگان حرکات انقلابی در چالوس و نوشهر.....	۱۹۷
پایگاه‌های فعال انقلابی	۱۹۷
مدرسه‌ی علمیه‌ی چالوس	۱۹۹
مسجد جامع چالوس	۲۰۱
سازمان‌دهندگان تظاهرات و شعارهای ضد رژیم	۲۰۴
فصل سوم: شروع مبارزات علنی.....	۲۰۷
فصل چهارم: سقوط دولت آموزگار و روی کار آمدن دولت شریف‌امامی.....	۲۱۷
دولت شریف‌امامی و مبارزات چالوس و نوشهر	۲۱۷
آغاز اعتصابات	۲۱۹
فصل پنجم: تشدید تظاهرات و اعتصابات و روی کار آمدن دولت نظامی از هاری.....	۲۲۷
دولت نظامی از هاری و تشدید مبارزات در چالوس و نوشهر	۲۲۷
چالوس	۲۲۷
محرم ۱۳۵۷ و روند مبارزات در چالوس و نوشهر.....	۲۴۰
دی ۱۳۵۷، خیزش برای انقلاب	۲۴۶
فصل ششم: چالوس و نوشهر در دوره‌ی نخستین بختیار	۲۵۵
تشدید روند مخالفت‌ها و اعتراضات	۲۵۵
آغاز بهمن و زوال شتابان رژیم شاهنشاهی	۲۶۳
حمله به ماکروویو سلمان شهر (مُتل قو سابق).....	۲۶۶
تصرف شهربانی و ژاندارمری نوشهر.....	۲۶۷
خلع سلاح شهربانی چالوس	۲۶۸
ایجاد شکاف در ارتش و پیروزی انقلاب	۲۶۹
فصل هفتم: نوشهر و چالوس پس از پیروزی انقلاب اسلامی.....	۲۷۵
تشکیل کمیته‌ی انقلاب اسلامی	۲۷۶

تشکیل دادگاه انقلاب و اولین دادستان انقلاب.....	۲۷۸
برگزاری همه‌پرسی نظام جمهوری اسلامی ایران.....	۲۷۹
انتخابات مجلس خبرگان قانون اساسی.....	۲۸۱
انقلاب اسلامی و سازمان مجاهدین خلق در چالوس و نوشهر.....	۲۸۲

بخش چهارم:

بهشهر در انقلاب اسلامی.....	۲۹۱
فصل اول: بهشهر در دهه‌ی ۴۰.....	۲۹۳
حسین گام‌ها.....	۲۹۳
سفره‌ی شید مانش نژاد به بهشهر.....	۲۹۷
فصل دوم: تحولات سیاسی بهشهر در دوره‌ی نخست‌وزیری آموزگار.....	۳۰۳
بهشهر در دوره‌ی آموزگار.....	۳۰۳
تداوم مخالفت‌ها و اعتراضات و چگونگی آن.....	۳۱۰
تیر ۱۳۵۷ و تداوم روند مبارزات.....	۳۱۵
آغاز اعتصابات و گسترش دامنه‌ی تحولات انقلابی.....	۳۲۱
فصل سوم: دولت شریف‌امامی و بهشهر.....	۳۲۵
روند مبارزات در بهشهر.....	۳۲۵
بازتاب سرکوب تظاهرات ۱۷ شهریور؛ گسترش اعتراضات و اعتصاب‌ها.....	۳۲۹
فصل چهارم: روی کار آمدن دولت نظامی ازهارى.....	۳۳۵
ادامه‌ی تحركات انقلابی در بهشهر.....	۳۳۵
استقرار دولت ازهارى و گسترش دامنه‌ی تظاهرات و اعتصاب‌ها.....	۳۴۰
آذر ۱۳۵۷ (محرم) و گسترش دامنه‌ی مبارزات.....	۳۴۵
فصل پنجم: خیزش همگانی برای مبارزه.....	۳۵۵
دی ۱۳۵۷ و گسترش دامنه بحران.....	۳۵۵
فصل ششم: پیروزی انقلاب اسلامی در بهشهر.....	۳۶۳
ورود امام (ره) به ایران و پیروزی انقلاب اسلامی.....	۳۶۳

تشکیل نهادهای انقلاب اسلامی در بهشهر..... ۳۶۷

انقلاب اسلامی و مخالفان آن در بهشهر..... ۳۷۱

نتیجه‌گیری..... ۳۷۵

اسناد و تصاویر..... ۳۸۵

فهرست موضوعی اسناد..... ۳۸۷

کتابنامه..... ۴۶۹

نمایه..... ۴۷۹

مقدمه

پدیده‌ی به‌عنوان انقلاب اسلامی به‌عنوان اعجاز بزرگ قرن بیستم با صبغه‌ی فرهنگی، تحولات مهمی را در عرصه‌ی حیات فردی و اجتماعی ملت ایران و جهان پدید آورد. این انقلاب عظیم پیوندی مستقیم با آموزه‌های شیعی داشته است. بنابراین شکل‌گیری آن برپایه‌ی چشم‌انداز مذهبی برجده‌ی همگان را بیش از آنکه به مقولات اقتصاد، سیاست، اجتماع، تاریخ و... جلب کند، به عرصه‌ی فرهنگ موجه ساخت. انقلاب اسلامی مردم مسلمان ایران به هیچ قدرت خارجی وابستگی نداشته و به همین خاطر معادلات رایج دنیای استکبار را با پیروزی خود در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ به رهبری حضرت امام (ره) برهم زد. نهضت اسلامی رهبر کبیر انقلاب که خاستگاه اصلی آن شهر قم بود به تاریخ فراگیر شد. به‌طوری‌که از نیمه‌ی دوم ۱۳۵۶، مردم قم، تبریز، تهران و... به میدان آمدند و در سال ۱۳۵۷ تقریباً همه‌ی شهرها و روستاهای کشور به نحوی با نهضت اسلامی گره خورد. برای ساقط کردن رژیم شاه هم‌صدا شدند.

به تحقیق ثبت و تدوین تاریخ انقلاب اسلامی در مناطق مختلف کشور نام است مؤثر در راستای حفظ و تداوم آن. اینک با سپری‌شدن سی و هفت سال از پیروزی انقلاب اسلامی که خیل کثیری از پیشگامان و خالقان آن رخ در نقاب خاک کشیده‌اند اهمیت این کار و به‌ویژه تسریع در آن دوچندان می‌شود.

مازندران از جمله استان‌هایی است که همسو و همگام با نهضت سراسری بنیانگذار آن در حد توان و استطاعت خویش در صحنه‌های انقلاب حضور داشت. مرکز اسناد انقلاب اسلامی با درک اهمیت تاریخ‌نگاری محلی، به‌ویژه در حوزه‌ی تاریخ

انقلاب، نگارش تاریخ انقلاب اسلامی در شهرهای قائم‌شهر، بهشهر، نوشهر و چالوس را جزو اولویت کاری خویش قرار داد. این شهرها به سهم خود در تحولات انقلاب اسلامی نقش‌آفرین بوده‌اند. مردم این مناطق با استفاده از نفوذ سیاسی- اجتماعی مراجع، علما و شخصیت‌های سیاسی مبارز مدعو در همراهی با روحانیون و مبارزان فعال منطقه در مراحل و صحنه‌های مختلف نهضت به مبارزه علیه حکومت جبار و مستبد پرداختند. البته برای تاریخ تحولات انقلاب اسلامی در شهرهای دیگر این استان از جمله ساری، در پژوهش دیگری در حال انجام است که پس از اتمام منتشر خواهد شد. بی‌شک این اثر با وجود تلاش محقق محترم کاسی‌هایی دارد. به ویژه در حوزه‌ی ثبت خاطرات مبارزان و پیشگامان انقلاب که جزو طرح رده‌اند امین در چاپ‌های بعدی این نقیصه جبران گردد. بنابراین از خوانندگان عزیز و مطلعین درخواست می‌شود اطلاعات و نظرات سازنده‌ی خویش را به این مرکز ارسال نمایند تا ان شاء الله مواد اسنادی قرار گیرد.

در پایان ضمن تشکر از زحمات نویسنده‌ی محترم، از تلاش‌های همکاران معاونت پژوهشی و مؤسسه فرهنگی هنری قلم‌آنی تشکر می‌شود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی